

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 171/2023-8

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Miroslava Duriša (sudca spravodajca) a zo sudcov Ladislava Duditša a Libora Duľu v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky _____, zastúpenej JUDr. Petrom Bojdom, advokátom, Fraňa Mojtu 43, Nitra, proti uzneseniu Okresného súdu Nitra č. k. 23 OdS 7/2021-68 z 21. novembra 2022 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľky a skutkový stav veci

1. Sťažovateľka sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 24. januára 2023 domáha vyslovenia porušenia základných práv podľa čl. 15 ods. 2, čl. 20 ods. 1, čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) v spojení s porušením čl. 12 ods. 1 a 4 ústavy uznesením Okresného súdu Nitra (ďalej len „okresný súd“) č. k. 23 OdS 7/2021-68 z 21. novembra 2022 [ďalej len „napadnuté uznesenie“ (v petite ústavnej sťažnosti napadnuté uznesenie bolo označené dátumom 22. 11. 2022, resp. 12. 11. 2022, vychádzajúc z priloženého uznesenia, ústavný súd ustálil, že dátumom vydania napadnutého uznesenia je 21. november 2022, dátumy vydania napadnutého uznesenia v petite ústavnej sťažnosti preto ústavný súd považoval za chyby v písaní, resp. inú zrejmu nesprávnosť, pozn.)]. Sťažovateľka navrhuje, aby ústavný súd zrušil napadnuté uznesenie a vec vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie. Sťažovateľka sa domáha náhrady trov konania. Sťažovateľka tiež navrhuje, aby ústavný súd odložil vykonateľnosť napadnutého uznesenia podľa § 129 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“), pretože by jej *„hrozila závažná ujma a odloženie vykonateľnosti nie je v rozpore s verejným záujmom.“*

2. Z ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že okresný súd napadnutým uznesením určil sťažovateľke ako dlžníčke splátkový kalendár tak, ako bol obsiahnutý v návrhu splátkového

kalendára z 5. augusta 2022 zostavenom správcom, na základe ktorého je dlžník povinný počas nasledujúcich 5 rokov zaplatiť v lehotách stanovených splátkovým kalendárom každému nezabezpečenému veriteľovi na jeho uspokojenie kvótu 84,5 % z každej jeho nezabezpečenej pohľadávky, ktorá môže byť podľa § 166a zákona č. 7/2005 Z. z. o konkurze a reštrukturalizácii a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o konkurze“) uspokojená len splátkovým kalendárom. Zároveň okresný súd sťažovateľku oddlžil tak, že ju zbavil všetkých dlhov, ktoré môžu byť uspokojené iba splátkovým kalendárom v rozsahu, v akom nebudú uspokojené splátkovým kalendárom, a všetkých dlhov, ktoré sú vylúčené z uspokojenia.

3. Podľa kvóty uspokojenia vyplývajúceho z napadnutého uznesenia bude pohľadávka veriteľa Prvej stavebnej sporiteľne, a. s., uspokojená sumou 20 110,05 eur a pohľadávka 365 bank, a. s., bude uspokojená sumou 13 815,35 eur.

4. Sťažovateľka poukazuje na to, že návrh na účely oddlženia formou určenia splátkového kalendára podala okresnému súdu v rovnaký deň, ako podal návrh jej manžel. Napriek tomu, že sú manželia a ich záväzky sú z väčšej časti spoločné, boli im ustanovení rozliční správcovia a zároveň sa viedli aj rôzne konania – proti manželovi sa viedlo konanie na okresnom súde pod sp. zn. 30 OdS 1/2021 a proti sťažovateľke sa viedlo konanie na okresnom súde pod sp. zn. 23 OdS 7/2021.

5. Spolu so svojím manželom majú aj spoločné záväzky, iba jej manžel mal ešte o jedného veriteľa navyše ( ). Spoločným záväzkom je záväzok voči zabezpečenému veriteľovi Tatra banke, a. s., ktorý tvoril nedotknuteľnú pohľadávku vo výške 68 760 eur, ako aj voči nezabezpečeným veriteľom, a to voči Prvej stavebnej sporiteľni, a. s., kde mali dva záväzky – jeden vo výške 16 134,38 eur a druhý vo výške 7 659,86 eur, a voči 365 bank, a. s., kde bol záväzok vo výške 16 346,34 eur.

6. Konanie proti manželovi sťažovateľky prebehlo rýchlejšie a okresný súd mu uznesením č. k. 30 OdS 1/2021-59 z 31. mája 2022 (zverejneným v Obchodnom vestníku č. 109/2022 zo 7. júna 2022) určil splátkový kalendár tak, že mu uložil zaplatiť každému nezabezpečenému veriteľovi na uspokojenie jeho pohľadávky podľa § 166a zákona o konkurze kvótu 52,33 % tejto pohľadávky, a zároveň ho súd oddlžil tak, že ho zbavil všetkých dlhov, ktoré môžu byť uspokojené len splátkovým kalendárom, a dlhov, ktoré sú vylúčené z uspokojenia. Podľa tejto kvóty bude pohľadávka veriteľa Prvej stavebnej sporiteľne, a. s., uspokojená sumou 12 460,75 eur, pohľadávka 365 bank, a. s., bude uspokojená sumou 7 344,18 eur a pohľadávka spoločnosti , bude uspokojená sumou 10 193,84 eur.

II.

Argumentácia sťažovateľky

7. Sťažovateľka namieta porušenie označených práv a článkov ústavy napadnutým uznesením okresného súdu. Podľa sťažovateľky okresný súd nepostupoval v súlade s § 166j ods. 1 zákona o konkurze a určil splátkový kalendár, ktorý nie je splniteľný.

8. Sťažovateľka namieta, že v jej prípade sa nepostupovalo v súlade s § 166j ods. 1 zákona o konkurze, podľa ktorého okresný súd mal jej manželovi, ako aj jej samej ustanoviť totožného

správcu. Zároveň sa viedli dve odlišné konania o určenie splátkového kalendára. Týmto spôsobom okresný súd už hneď na začiatku konania porušil zákon.

9. Nebol rešpektovaný ani § 168c ods. 6 zákona o konkurze, podľa ktorého návrh splátkového kalendára je potrebné zostaviť tak, aby bol splniteľný vzhľadom na budúce príjmy dlžníka, ako aj vzhľadom na nevyhnutné výdavky potrebné na zabezpečenie bývania a na zabezpečenie základných životných potrieb, ako aj vyživovaných osôb. V tomto prípade sa tak nestalo, pretože v prípade sťažovateľky správca neprihliadol na podstatné skutočnosti. Nezohľadnil vyššie splátky hypotekárneho úveru (zo sumy 637 eur na sumu 800 eur mesačne), zvýšenie školného sťažovateľkinej dcéry (zo sumy 50 eur na sumu 100 eur), zvýšenie výdavkov na energie (zo sumy 130 eur na sumu 160 eur mesačne). Správcovia vychádzali zo spoločného príjmu vo výške 2 700 eur mesačne (manželov príjem vo výške 1 600 eur a sťažovateľkin príjem vo výške 1 100 eur). Po uhradení všetkých splátok (splátky na hypotekárny úver a splátky voči nezabezpečeným veriteľom) v rodinnom rozpočte zostane suma 834,59 eur. Z tejto sumy je potrebné odpočítať ďalšie nevyhnutné výdavky (výdavky na energie vo výške 172 eur, školné pre tri dcéry spolu s cestovným predstavuje sumu 305 eur). Po odpočítaní všetkých týchto výdavkov zostane v rodinnom rozpočte suma 357,59 eur, čo znamená, že na živobytie pre jedného člena rodiny zostane suma vo výške 71,5 eur. V tejto sume musia byť zohľadnené výdavky na stravu, drogériu, ošatenie, lieky, cestovné atď.

10. Pri manželovi je potrebné odpočítať cestovné do práce, a tak mu zostane mesačne suma 21,50 eur. Pri tejto sume nie je možné mu zabezpečiť stravu na celý mesiac. Obdobná situácia je aj pri sťažovateľke, keďže zo sumy 71,50 eur je potrebné odpočítať nevyhnutné výdavky na cestovné do práce (35 eur) a na lieky (5 eur), a tak zostane suma 31,50 eur, ktorá tiež nepostačí na stravu na celý mesiac. Takáto situácia je aj pri troch dcérach, pri školnom odpočítala výdavky aj na cestovné a výdavky na obed, ale nebola zohľadnená strava na celý mesiac (raňajky, desiata a večera). Pri dcérach je treba pripočítať výdavky na ošatenie a drogériu, pretože všetky tri dcéry sú vo veku, keď sa vyvíjajú.

11. Pri nastavenom splátkovom kalendári *„je zrejmé, že nie je vôbec možné zabezpečiť živobytie pre mňa i pre moju rodinu, čo znamená, že nebude vôbec možné zabezpečiť ani splácanie pohľadávok veriteľov v lehote piatich rokov a takýto scenár nie je v súlade ani s účelom právnej úpravy splátkového kalendára...“*. Pri takto nastavenom splátkovom kalendári sťažovateľka nemá žiadnu možnosť vytvoriť si finančnú rezervu na neočakávané výdavky. Sťažovateľka napokon zdôraznila, že splátky nesplácala v dôsledku straty práce v pandemickom období, nešlo teda o úmyselné nesplácanie splátok.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

12. Podstatou ústavnej sťažnosti je namietané porušenie označených základných práv a článkov ústavy napadnutým uznesením okresného súdu. Sťažovateľka namieta, že okresný súd nepostupoval podľa § 166j ods. 1 zákona o konkurze a neurčil totožného správcu a určil splátkový kalendár, ktorý nie je splniteľný.

13. O zjavnej neopodstatnenosti návrhu možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom orgánu štátu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil navrhovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, ktorých porušenie sa namietalo, prípadne z iných

dôvodov. Za zjavne neopodstatnený návrh preto možno považovať ten, pri ktorého predbežnom prerokovaní ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, ktorej reálnosť by mohol posúdiť po jeho prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, I. ÚS 110/02, I. ÚS 88/07).

14. Ústavný súd opakovane judikuje, že pri uplatňovaní svojej právomoci nie je jeho úlohou zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách (napr. I. ÚS 19/02, I. ÚS 27/04, I. ÚS 74/05). Ústavný súd nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť predmetom kontroly zo strany ústavného súdu len vtedy, ak by ním vyvedené závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňujúce a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (m. m. II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96, I. ÚS 4/00, I. ÚS 13/00, I. ÚS 139/02, III. ÚS 180/02, II. ÚS 231/04).

15. K prvej námietke sťažovateľky – nedodržanie postupu podľa § 166j ods. 1 zákona o konkurze (druhej vety), podľa ktorého ak je však vyhlásený konkurz alebo sa vedie konanie o určení splátkového kalendára týkajúceho sa manžela dlžníka a táto okolnosť vyplýva z návrhu na vyhlásenie konkurzu alebo návrhu na určenie splátkového kalendára, súd druhému z manželov ustanoví totožného správcu. V tomto smere je potrebné uviesť, že z obsahu námietky vyplýva, že sťažovateľka a jej manžel podali návrhy na určenie splátkového kalendára „*v jeden deň*“, pričom sťažovateľka neuviedla, či z jej návrhu vyplývala okolnosť, že čo sa týka jej manžela, je vedené konanie o určení splátkového kalendára. Je pritom zjavné, že sťažovateľka v čase podania svojho návrhu nemohla vedieť, či čo sa týka jej manžela, bude vedené konanie o určení splátkového kalendára v materiálnom zmysle, t. j. či napr. návrh jej manžela nebude vyhodnotený ako neúplný alebo nezrozumiteľný. Napokon ak by aj námietka sťažovateľky bola opodstatnená, išlo by o porušenie zákona, pričom sťažovateľka nijak neodôvodňovala, akým spôsobom uvedené porušenie zákona nadobudlo ústavnoprávny rozmer, t. j. malo za následok porušenie ňou označených základných práv alebo článkov ústavy. Uvedené ustanovenie pritom indikuje vedenie odlišných konaní aj v prípade manželov ako navrhovateľov, preto skutočnosť, že čo sa týka manžela sťažovateľky, bolo vedené osobitné konanie o určení splátkového kalendára, je v súlade s citovaným ustanovením zákona o konkurze.

16. Pokiaľ ide o druhú námietku sťažovateľky, podľa ktorej okresný súd určil splátkový kalendár, ktorý nie je splniteľný, ide v zásade o námietku odôvodnenú výlučne skutkovými okolnosťami, v rámci ktorej sťažovateľka poukazuje na zmenu v určitých výdavkoch, prípadne nezohľadnenie určitých výdavkov správcem. V tomto smere ústavný súd pripomína, že nie je súdom skutkovým a zásadne nevykonáva dokazovanie, nezisťuje a neoveruje úplnosť zisteného skutkového stavu a sám neprehodnocuje skutkové zistenia všeobecných súdov.

17. Ústavný súd považoval za relevantné, že správca zostaví návrh splátkového kalendára na základe preskúmania pomerov dlžníka (§ 165c ods. 1 zákona o konkurze). Pri preskúmaní pomerov dlžníka správca vychádza aj z informácií poskytnutých dlžníkom (§ 166i ods. 1 zákona

o konkurze). Dlžník má pritom povinnosť súčinnosti (porovnaj § 166i ods. 5 v spojení s § 74 ods. 1 zákona o konkurze). Správca tiež uskutoční s dlžníkom úvodné stretnutie, na ktorom podrobne poučí dlžníka o jeho povinnostiach podľa zákona o konkurze a aj o následkoch nesplnenia týchto povinností (§ 166i ods. 3 zákona o konkurze).

18. Z uvedeného je zrejmé, že vyhotovenie návrhu splátkového kalendára sa realizuje v úzkej súčinnosti s dlžníkom, ktorý má jednak povinnosť, ale zároveň aj zákonnú možnosť predložiť čo najúplnejšie podklady okrem iných aj o svojich výdavkoch. Z námietky sťažovateľky vyplýva, že namietala nezohľadnenie niektorých výdavkov správcom – v tomto smere však ide o skutkovú okolnosť, ktorú ústavný súd nie je oprávnený prehodnocovať. Ak by sťažovateľka namietala zmeny vo výdavkoch (nárast cien energií), ktoré mali nastať po určení splátkového kalendára okresným súdom, t. j. išlo by o okolnosť, ktorá nebola prítomná v čase rozhodovania okresného súdu o určení splátkového kalendára, je potrebné uviesť, že zákon o konkurze nemá ustanovenia, ktoré by umožňovali dodatočne meniť a upravovať už súdom určený splátkový kalendár. Sťažovateľka neuviedla ani také okolnosti, ktoré by zjavne indikovali, že neboli dodržané zásady na zostavenie návrhu splátkového kalendára podľa § 168c zákona o konkurze.

19. Ústavný súd vníma ťaživé okolnosti, v ktorých sa ocitla sťažovateľka a jej rodina, napriek tomu považuje za potrebné uviesť, že právny poriadok Slovenskej republiky neustanovuje právo na oddĺženie formou určenia splátkového kalendára. Účelom príslušných ustanovení zákona o konkurze je stanovenie zákonného postupu, v rámci ktorého sa zisťuje, či pomery dlžníka umožňujú určiť splátkový kalendár. Skúmanie pomerov dlžníka na účely zistenia, či umožňujú určiť splátkový kalendár, sa realizuje v dvoch stupňoch – správcom a následne súdom (porovnaj § 168c ods. 7 a § 168e ods. 4 zákona o konkurze). Zároveň zákon o konkurze stanovuje zásady na zostavenie návrhu splátkového kalendára.

20. Sťažovateľka v ústavnej sťažnosti neuviedla také okolnosti, ktoré by indikovali taký nesprávny postup správcu alebo okresného súdu v rámci skúmania jej pomerov na účely záveru o tom, či je možné určiť splátkový kalendár, ktoré by mali ústavnoprávnu intenzitu, t. j. ktoré by viedli k záveru o porušení označených základných práv alebo článkov ústavy. Obdobne neuviedla také okolnosti, ktoré by zjavne indikovali nedodržanie pravidiel na zostavenie návrhu splátkového kalendára a na jeho určenie súdom v takom rozsahu, ktoré by nadobudli ústavnoprávny rozmer.

21. Na tomto základe ústavný súd podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ústavnú sťažnosť sťažovateľky odmietol ako zjavne neopodstatnenú.

22. Vzhľadom na odmietnutie ústavnej sťažnosti ako celku bolo už bez právneho významu rozhodovať o ďalších návrhoch sťažovateľky, ako ich špecifikovala v petite ústavnej sťažnosti, a tiež o návrhu na odklad vykonateľnosti napadnutého uznesenia okresného súdu.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 21. marca 2023

Miroslav Duriš
predseda senátu